

झाडे कशा कशासाठी लावायची?

- सावलीसाठी, ज्यामुळे पावसापासून आणि कडक उन्हापासून लोकांचे संरक्षण होते.
- झाडांच्या सावलीचा फायदा गाड्यांना ही होतो, त्यामुळे चटके बसणे, चारचाकी गाड्यांमध्ये बसल्यावर असह्य गरम हवा लागणे हे टाळता येते.
- एकूण आसपासच्या परिसराचं तापमान थंड ठेवण्यासाठी
- रात्री बाजूच्या रस्त्यावरून उलट्या दिशेने येणाऱ्या वाहनांचा प्रकाश चालकांच्या डोळ्यांवर पडू नये म्हणून
- हवेतली धूळ, ध्वनी प्रदूषण रोखण्यासाठी
- डोळ्याला आल्हाददायक
- संशोधनाअंती असं समजून आलय कि झाडे असणाऱ्या रस्त्यांवर, झाडे नसणाऱ्या रस्त्यांच्या तुलनेत, लोकं ५ ते २५ किलोमीटर कमी वेगाने गाडी चालवतात, यामुळे अपघातांची शक्यता कमी होते.
- झाडे असणाऱ्या रस्त्याकडेने चालणे आल्हाददायक असते, लोकांना गप्पा मारण्यासाठी, मिसळण्यासाठी चांगले वातावरण तयार होते ज्यामुळे परिसरातील सामाजिक ओळखीपाळखी घट्ट होऊन अप्रत्यक्षपणे तो परिसर अधिक सुरक्षित व्हायला मदत होते.

Why plant Vegetation along Streets?

- Plants provide shade from sun and rain to pedestrians, cyclists, motorcyclists, vendors
- People in vehicles also benefit from shaded streets as direct sun heats up cars and vans
- More comfortable ambient temperature
- At night, vegetation helps subdue or screen the headlights of oncoming vehicles, making it easier to drive at night
- Air pollution, dust and noise is reduced
- The bright reflection of sunlight off roads, especially from concrete is subdued
- Research shows that when vegetation is present, people tend to drive slower, reducing the possibility or severity of mishaps
- Streets that have vegetation are more pleasant, for people to meet, talk to each other, and this indirectly also helps make streets safer

रस्त्याकडेला कुठली झाडे, कशी लावावीत याचे काय निकष असावेत

Road side Plantation

- पाऊस, वाऱ्यात उन्मळून पडणार नाहीत अशी मजबूत मुळ असणारी झाडे लावावीत.
- वेगवेगळ्या प्रजातींची झाडे निवडताना त्यांचा आकार ध्यानात घेऊन अशा प्रकारे लागवड करावी जेणेकरून रस्त्याकडेच्या भागात जिथे सायकल ट्रॅक असेल, लोकं पायी चालत असतील त्यांना सलग सावली मिळेल.
- सर्व दुचाकी वाहनांना विशेषतः उन्हाळ्यात सिग्नल वरती थांबणे असह्य होते. सिग्नल वरती रस्त्याच्या दोन्ही बाजूंना आणि शक्य असेल तर मधोमध मजबूत, उंच आणि मोठा पर्णसंभार असणारी झाडे लावावीत
- मोठी फळे येणारी आणि अचानकपणे पडून दुर्घटनेची शक्यता असणारी झाडे लावू नयेत उदा. नारळ, सॉसेज ट्री,
- बाभळी सारखी मोठे आणि पडणारे काटे असणारी झाडे टाळावीत.
- शक्यतो स्थानिक आणि अपवादात्मक स्थितीत गरज असल्यास स्थानिक नैसर्गिक परीस्थित सामावून गेलेली आणि स्थानिक जमीन, पाणी, किडे-पक्षी ई जीवांना हानिकारक नसणारी बाहेरची झाडे लावावीत उदा. नीलमोहोर
- झाडांची निवड करताना उपलब्ध जागा, माती, पाण्याची उपलब्धता यांचा विचार करावा.
- विजेचे खांब सारख्या गोष्टीं असतील तर त्यांचा विचार करून योग्य उंचीची, वाढ असणारी झाडे निवडावीत.

Criteria

1. Tree should have strong root system to avoid accidental falls esp. during high winds, storms pre and during monsoon.
2. Shade giving esp. for walkers and cyclists.
3. Shade ideally should be continuous and at least at the stops such as at junctions
4. Flowering
5. Not bearing heavy fruits which can accidentally fall and are potentially injurious
6. Should avoid trees with heavy, falling thorns
7. Native, naturalized
8. Space availability should be considered for selecting tree with appropriate size.

रस्त्याच्या कडेला लावण्यासाठी उपयोगी झाडे Suggested list of plants for roadside plantation

बहावा	Cassia Fistula
पांगारा	Erythrina varigata/indica
देशी बदाम	Sterculia alata
आंबा	Mangifera indica
तामण	Lagerstroemia flos reginae
आपटा	Bauhinia racemosa
बहावा	Cassia fistula
पांगारा	Erythrina indica
काटेसावर	Bombax malabaricum
बकुळ	Mimusops elengi
हिरवा चाफा	Artabotrys hexapetalus
पिवळा चाफा	Magnolia champaca
नागचाफा	Mesua ferrea
सीताअशोक	Saraca asoka
सूरंगी	Mammea suriga
सातवीन	Alstonia scholaris
पारिजातक	Nyctanthes arbor tristis
	Pittosporum dasycaulon
मुचकुंद	Pterospermum acerifolium
बिब्बा	Semecarpus anacardium
करंज	Pongamia pinnata
शिरीष	Albizia lebeck
वारस	Heterophragma quadriloculare
कळम	Mitragyna parvifolia
नील मोहर	Jacaranda mimosifolia
पिवळा मोहर	Tabebuia aurea
रेन ट्री	Albizia saman
मोठा तरवड	Cassia auriculata
तूतु	Morus Alba
भेली माड	Caryota urens
कुसुम	Schleichera oleosa
चिंच	Tamarindus indica
वड, पिंपळ, पिम्पर्णी	Ficus sp.
कडूनिंब	
बोर	
अर्जुन (विशेषतः नाला, नदी किनारा येथे)	
शिवण	Gmelina arborea
भोकर	Cordia dichotoma

रस्त्यांच्या मध्ये दुभाजकांवर झाडं-झुडुपांची लागवड करण्याचे निकष Plantation for Road Dividers

- जर रस्त्याच्या मध्ये भरपूर जागा असेल तर सावलीसाठी रस्त्याच्या कडेला लावण्यासाठी सुचवलेल्या झाडांपैकी निवड करता येईल. अशा ठिकाणी रस्त्याच्या दोन्ही बाजूला आणि मध्ये अशी झाडे लावल्यास पूर्ण रस्ता झाकणारी सावली मिळवता येते.
- जागा कमी असेल तिथे खूप उंच आणि आडवी पसरणारी झाडे टाळावीत. अन्यथा त्यांची वारंवार छटाई करावी लागते
- मध्यम किंवा कमी उंचीची झुडुपे उपयुक्त असतात
- ऊन, प्रदूषण यांचा मारा सहन करू शकतील अशी झाडे प्राधान्याने लावावीत
- जनावरांना खायला न आवडणारी लावावी, विशेषतः ज्या मार्गावर, भागात, जनावरांचा वावर असतो.
- दुभाजकांवर कमी जागा असेल तर तारेच्या कुंपणावर वाढतील अशा वेली, सरपटणाऱ्या वनस्पती लावाव्यात

Criteria

- Limited horizontal and vertical growth would save on frequent pruning
- Medium or low height shrubby behavior,
- Tolerant to pollution
- May consider the ones with herbivore repelling qualities

रस्त्यांच्या मध्ये दुभाजकांवर लावण्यासाठी उपयोगी झाडे-झुडुपे Suggested list of plants for plantation as divides

अडुळसा	Adhatoda vasica,
निरगुडी	Vitex negundo
शतावरी	Asparagus racemosus (वेल)
कणेर	Thevetia peruviana
धायटी	Woodfordia fruticosa
घाणेशी	Lantana Camera
तुळशी	
पांढरा कुडा	Holarrhena pubescens
मोगरा	Jasminum sambac
जाई-जुई	
जंगली मुग	
कोरांटी	Barleria sp
छोटा तरवड	
शिंदी	Phœnix sylvestris
करवंद	Carissa congesta/carandas
Ixora sp.	
कृष्णकमळ	Passiflora Incarnata (वेल)
गोकर्ण	Clitoria ternatea (वेल)
मधुमालती (वेल)	
	Purple Wreath (वेल)

चौकात ट्राफिक सर्कल मध्ये झाडे लावायचे निकष Plantation at Traffic Islands

- झाडांची निवड करताना किती जागा उपलब्ध आहे हे ध्यानात घेणे महत्वाचे आहे.
- सतत भरपूर पाने गळणारी आणि मोठी फळे असणारी झाडे टाळावीत.
- मजबूत मुळे असणारी, वादळ वाऱ्यात टिकणारी झाडे निवडावीत.

Criteria

1. Not heavy fall of leaves and fruits
2. Space should be a consideration for selection
3. Strong root system
4. Aesthetically pleasant

चौकात ट्राफिक सर्कल मध्ये लावण्यास उपयोगी झाडे Suggested list of plants for traffic circles

शिंदी	Phoenix sylvestris
भेली माड	Caryota urens
पिवळा मोहर	Tabebuia aurea
नील मोहर	Jacaranda mimosifolia
तामण	Lagerstroemia flos-reginae
हिरवा चाफा	Artabotrys hexapetalus (वेल)
पिवळा चाफा	Magnolia champaca
Ixora sp.	
कृष्णकमळ	Passiflora Incarnata (वेल)
गोकर्ण	Clitoria ternatea (वेल)

रस्त्यांच्या कडेला, मध्ये आणि चौकात कोणती झाडे लावू नयेत

1. निलगिरी
2. सिल्वर ओक
3. ऑस्ट्रेलियन बाबुल
4. पेल्टाफोरम
5. गुलमोहर
6. मंजीयम
7. सुरु
8. विदेशी पाम
9. क्रोटॉन
10. निवडुंग
11. घायपात